

Gevestigd te 's Gravenhage

Kon. goedgekeurd 22. 2 1958.

ODV-GROEP HILVERSUM

Secretariaat Heuvellaan 11, Hilversum. Tel. 02150-10481.

x in de kantlijn betekent de vraag
 - " " " " " het antwoord.

Hilversum, 8 januari 1973.

Goeden avond, vrienden,

We moeten ons vanavond bezig gaan houden met ruimte en tijd. En nu zou ik U een paar dingen vooraf willen zeggen. In de eerste plaats: denkt U alstublieft zélf na; wij van onze groep zijn niet alwetend of onfeilbaar. In de tweede plaats: wat ik U voorleg, is een reeks van visies en theorieën en filosofieën. Ik zal proberen, daaruit enige conclusies te trekken voor U. U hoeft het daar niet mee eens te zijn en U kunt vrijelijk daarop ingaan na de pauze.

DE GEHEIMEN VAN RUIMTE EN TIJD

Dat is natuurlijk een vreemde titel. Want hebben ruimte en tijd geheimen en zo ja, welke? Ik zou zeggen, dat de visie, die wij hebben op ruimte en tijd, niet geheimzinnig is, maar ze gaat uit van datgene wat wij zijn.

Een mens ziet ruimte als een driedimensionale relatie, waarbij, misschien als een soort vierde dimensie het verschijnsel tijd optreedt. Maar is dit reëel?

Wanneer we ruimte zien, is ze er voor óns. Maar wanneer we aan de andere kant constateren, dat het mogelijk is, om delen van de ruimte als het ware over te slaan, zodat de ruimtelijke relaties, die wij kennen, niet altijd noodzakelijkerwijze behoeven te bestaan, dan is dat hele concept van ruimte geloof ik, toch wel een beetje in de war gebracht. We kunnen ons hierbij b.v. beroepen op bepaalde theorieën van Einstein, latere theorieën omtrent tijdsruimtelijke verhoudingen.

Een ander punt is dit: wat is tijd? Tijd is zeker niet het lopen van de klok, want als de klok stilstaat, gaat de tijd door. We kunnen zeggen, dat het een levensritme is. Maar wanneer het een levensritme is, dan is dat sterk afhankelijk van de vorm van leven, die die tijd ondergaat. Tijd is dan geen vaste maatstaf. Hoe wordt tijd geregistreerd? Als we even de klok buiten beschouwing laten, zou ik zeggen, dat tijdsregistratie in ieder geval tot stand komt door verandering en dat verandering over het algemeen inhoudt een verandering van relatie met de werkelijkheid.

Wanneer we proberen, om dat verder na te gaan, dan kunnen we bij voorbeeld zeggen, dat tijd en ruimte vergelijkbare waarden zijn. Dan zouden we tijd en ruimte kunnen multipliceren. Dan zou één bepaald moment in de werkelijkheid kunnen worden uitgedrukt in vele afzonderlijke relaties van tijd en ruimte. En wanneer je dat gaat zeggen, dan is ook de waardering van tijd als zodanig weg. Misschien kun je zeggen: tijd, ach, tijd is eigenlijk een opeenvolging van besefte momenten.

En dan zitten we heel dicht bij de werkelijkheid. Denkt U b.v. aan film. Een film bestaat uit allemaal stilstaande beeldjes. Wanneer ze op een bepaalde wijze en met een bepaalde snelheid worden geprojecteerd, ontstaat de illusie van beweging.

Hetzelfde zien we voor ruimte trouwens. Wanneer we twee beelden hebben, die we op een bepaalde wijze ten aanzien van elkaar projecteren en we geven de mens dan daarbij de nodige middelen om die beelden p er  og dus te onderscheiden, dan ontstaat diepte, dus ruimtewerking. Hier kom je dus langzamerhand tot de conclusie, dat een groot gedeelte van onze tijdservaring zowel als onze ruimtelijke ervaring kwesties zijn van persoonlijke registratie. Indien dit het geval is, zijn geheimen van ruimte en tijd zeer waarschijnlijk de geheimen van een werkelijkheid, die door ons zintuigelijk en door ik-ervaring verhuld wordt. Kunt U dat van mij aanvaarden zover? Ja?

Nu, dan zouden we het volgende eens kunnen stellen:

Ruimte kan worden uitgedrukt in een aantal coördinaten, waarbij het aantal coördinaten tezamen het punt in de ruimte vastleggen, waar men zich b.v. bevindt of waarheen men zich beweegt. Bekend uit de ruimtevaart.

Wanneer ik daarnaast stel, dat de fixatie van het punt in de ruimte betekent een ruimtelijke relatie, die voor mij kenbaar is, maar niet noodzakelijkerwijze de constatering van een afstand, die tussen die ruimtelijke bepaling en mijn ogenblikkelijk standpunt zich bevindt, dan kom ik in de theorie van de vierde dimensie. U kent ze allemaal, dacht ik. Of niet?

Niet helemaal.

Nu, van de vierde dimensie kun je zeggen, dat zij zich verhoudt tot de derde dimensie als een twee-dimensionale verhouding tot een drie-dimensionale. En dan zitten we meteen bij de Vlakland - theorie, die U misschien w el eens heeft gehoord: wanneer ik een stuk papier heb en ik zet daarop twee stippen - dat zijn wezens, die zich bewegen - en ik trek in het midden een lijn, dat staat er voor hen een onoverkoombare muur, dat is het einde van de wereld. Zodra een van die wezens in  en dimensie iets verder groeit, kan het over die muur heen stappen en is dus niet meer de afsluiting, de beslotenheid, de samenhang van wereld en wereldco rdinaten, zoals die twee-dimensionaal bestaat. Is dat duidelijker?

Dan zouden we kunnen zeggen: Kijk, wij zien die kosmos als een soort bol. Maar stel nu, dat het een bol is, die erg veerkrachtig is; ik kan twee punten tegen elkaar aan drukken. Wanneer ik invloed uitoefen, dus op dat ruimtelijke concept, dan verandert er iets. En daarom zeg ik: in een vier-dimensionaal stelsel is de betekenis van ruimte zoals wij die uitdrukken in coördinaten, niet gelijk aan de onze. Zij is niet meer afstand, zij is bepaling van standpunt. Kunt U d at volgen? Ja?

Wanneer het een kwestie is van bepaling van standpunt, dan zou de afstand, die tussen twee standpunten ligt, weleens voor een groot gedeelte afhankelijk kunnen zijn van  ns concept van ruimtelijk bestaan. Kunt U d at volgen? Ja? En dan zitten we - ja, ik probeer het eenvoudig te houden, dat is erg moeilijk met een onderwerp als dit; er zit iemand te denken; ik wou, dat het eenvoudiger was. Neen, ergens is een grens.

Voor mij, vanuit mijn eigen leven, kom ik tot de conclusie b.v., dat de tijd van mijn wereld niet identiek is aan de Uwe. T och is het mogelijk, om een zekere synchronisatie te bereiken op bepaalde punten. Daardoor kunnen wij dus op het juiste ogenblik met een medium in contact komen. Zeker, daar is een soort wek-relatie voor nodig. Het ene ogenblik liggen tussen twee séances voor ons een minuut, een andere keer misschien twintig jaar. Dat ligt aan de intensiteit, waarmee wij z lf leven.

En we hebben nog iets anders kunnen constateren. Een mens heeft een levenslichaam, dat weten we allemaal, h ? Als U het niet weet, kunt U het informeren; het is tegenwoordig erg "in". Het begint zelfs semiwetenschappelijk een beetje "in" te raken. Dat levenslichaam kunnen we nu wel omschrijven als een reeks van krachtlijnen met knooppunten, welke byzonder sterk naar voren treden en schijnbaar krachtbronnen bevatten, maar we kunnen het veel eenvoudiger zeggen.

Het levenslichaam bevat een hoeveelheid energie, welke wordt omgezet in levensfuncties. Wanneer het aantal levensfuncties versnelt, zal het verbruik van energie van het levenslichaam aanmerkelijk groter zijn. Daardoor zullen de levensmogelijkheden, dus de duur van het lichaam afnemen. Anders gezegd: het aantal levensmomenten is bepalend voor de duur, niet een tijdsverloop, zoals dat door anderen wordt afgeschraapt.

En nu zegt U misschien: ja, dat is allemaal theorie. Dat is helemaal niet waar. Wanneer ik iemand invries - diepvriezers, er zijn er tegenwoordig al zelfs - en ik doe dat bijzonder snel, dan blijft het organisme dus bewaard, dan blijken dus die levensfuncties tot praktisch nihil te zijn teruggebracht. Maar dat betekent óók, dat praktisch ook geen veroudering plaats vindt, dus geen verloop van tijd voor dát lichaam. Dan mogen we voor dat lichaam zeggen, dat tijdsverloop gelijk is aan levensintensiteit. Accoord? Of niet?

x Ja.

Mooi, valt al weer mee. En wanneer ik dan nog een stap verder ga, dan zeg ik: ja, kijk eens, wanneer iemand uittreedt op aarde, dan krijgt hij over het algemeen het gevoel, dat hij erg groot is. Anders gezegd, de ruimte wordt voor hem overzichtelijker, maar gelijktijdig kleiner. Het standpunt, waarop ik mij bevind, bepaalt mijn waardering voor de ruimtelijke verhoudingen, zoals ze rond mij bestaan. En daarmee wordt het ook erg voorstelbaar, dat iemand, die goed genoeg is op dat terrein, zichzelf eenvoudig voorstelt: ik ben nu hier en ik ga dáár naar toe, ik zie die twee punten naast elkaar; hij neemt één stap en hij is mijnentwege van Amsterdam naar New York. Het zou natuurlijk een reuze klap zijn voor de K.L.M. als dat door zou gaan, maar theoretisch is dat denkbaar. En nu horen we van ingewijden, die "opeens" ergens verschijnen. U kunt het zelfs in de Bijbel lezen, in de Evangelieën b.v. Jezus is "ineens" temidden van zijn leerlingen, hij verschijnt "ineens" op een rots aan het meer van Galilea. Waar komt hij vandaan? Dat staat er niet bij. Nu nemen wij maar aan, dat hij uit de hemel komt, maar dat is maar een vraag. We kunnen dat wel wegredeneren, maar er zijn dus mensen geweest - en misschien bestaan ze nog wel - die in staat zijn om een ruimte te overbruggen, zonder die ruimte te doorlopen.

Wanneer dit het geval is, dan worden we geconfronteerd met - wat men noemt - "mind over matter", denkkraft boven materie, Maar dat blijkt lang niet altijd helemaal juist te zijn, omdat, wanneer die mensen ter plaatse komen, zij op de plaats komen, zoals ze voor alle anderen bestaat. Zij veranderen de plaats niet, ze veranderen de materie niet. Zij veranderen slechts voor zichzelf het ruimtelijke concept.

Wanneer iemand nu in staat is, om dit voor ruimte te doen, dan moet het ook mogelijk zijn, om dat voor tijd te doen. En nu kom ik wéér met een rare stelling aandragen: Wanneer een mens slaapt, dan weet hij niet, hoeveel tijd er verlopen is, tenzij er impulsen zijn, die hem dwingen, zich aan te passen bij zijn lichamelijke tijd. Dat betekent, dat iemand in slaap kan vallen, na een half uur wakker worden en het gevoel hebben: ik heb al acht uur geslapen. U kent het misschien zelf wel. Omgekeerd kun je tien uur slapen en doodmoe wakker worden met het idee: he gut, wie maakt me nú weer wakker, ik was net zo lekker onder zeil.

Nu is het de vraag maar, of hier niet sprake is van een persoonlijk tijdsconcept, dat niet congruent is met het algemene tijdsconcept, zoals dit door de samenleving nu eenmaal is geschapen. Ik ben er van overtuigd, dat mensen in staat zijn, om hun eigen tijdswaardering te veranderen. Er zijn heel wat mensen geweest, die het gedaan hebben. We weten b.v.: Napoleon sliep gemiddeld drie à vier uur per nacht, maximaal. We weten van Thomas Alva Edison, dat hij gemiddeld per 24 uur ongeveer 4½ uur sliep, welke dan meestal nog in twee perioden verdeeld waren. Dat zijn dingen, die hoeft U van mij niet te geloven, die kunt U in de levensbeschrijvingen van deze mensen vinden. Desalniettemin rustten zij in deze periode even goed en even intens als andere mensen, die acht tot twaalf uur slapen.

Nu kunnen we zeggen: ja, dat is een organische afwijking. Dat is altijd makkelijk. Wanneer iets niet normaal is, dan is het een organische afwijking. Het is tegenwoordig zo, dat als iemand zó nijdig wordt, dat hij elke keer een ander dood slaat, dan zeggen ze niet: die man is levensgevaarlijk, maar ze zeggen, die man heeft een organische afwijking. Daar moeten we wat aan doen: psychologisch aanpassen. Niet dat ik er wat op tegen heb, dat je die mensen psychologisch aanpast, ik vraag me alleen af: waaraan? Want je zit in een psychotische wereld. Wanneer je dus een mens psychologisch aan gaat passen aan die psychotische wereld, dan geef je hem er nog een psychose bij. Mijns inziens tenminste; maar dat terzijde.

Ik stel nu heel eenvoudig: wanneer een mens door een verandering van zijn eigen denk-beeld omtrent zijn rustbehoefte zijn slaaperiode kan wijzigen en daarbij voor het lichaam kennelijk geen verschil optreedt, is de waardering, die wij hebben voor een bepaalde rusttijd niet reëel. Je hoeft niet zoveel te rusten.

Andere mensen - en dat is dus ook een heel typisch verschijnsel - kunnen in zeer korte tijd zeer veel arbeid afwikkelen. Gaan we nu kijken hoe dat komt, dan blijkt dat ook weer geen bijzondere begaafdheid te zijn. Het blijkt alleen, dat deze mensen in staat zijn, zich zeer snel te concentreren op het punt, waar ze mee bezig zijn. Komt een nieuwe activiteit er tussen, dan switchen ze en zijn volledig opnieuw geconcentreerd. Het is kennelijk hun concentratie, die hier die mogelijkheid schept. Toch hebben die mensen voor zichzelf nooit het gevoel, dat ze gejaagd zijn. Gejaagd zijn juist degenen, die het gevoel hebben, dat zij tekort schieten, dat zij het niet aankunnen. Zelfvertrouwen blijkt hier dus een van de belangrijke factoren te zijn, om in dezelfde algemeen aanvaarde tijdseenheid meer van je persoonlijke tijd onder te brengen. Iemand, die daar bezwaar tegen heeft? Is het nog begrijpelijk? Ja? Goed. Bij de pauze krijgt U inspraak, komt U aan het woord.

Wanneer ik dit nu allemaal zo stel, dan kan ik proberen, een paar eerste conclusietjes te trekken. Denk eraan, het zijn mijn conclusies, het zijn geen absolute zekerheden. Maar volgens mij zijn ze waar.

In de eerste plaats: Ruimte wordt voor ons grotendeels bepaald door óns concept van ruimtelijke verhoudingen. Door wijziging van dit concept zal voor ons de ruimtelijke waarde veranderen, terwijl ze gelijktijdig voor anderen gelijk kan blijven.

In de tweede plaats: Tijd is een algemeen aanvaard concept, dat echter, indien wij voldoende concentratie en zelfvertrouwen bezitten, kennelijk voor óns aan andere wetten kan gehoorzamen dan voor anderen. De tijd is voor óns niet identiek met de tijd, zoals die voor anderen bestaat. Maar wij meten de tijd, zoals hij persoonlijk beleefd wordt, door de een en door de ander, met een gemeenschappelijk aangenomen en in feite voor een deel fictieve maatstaf, zodat we niet meer in staat zijn te beseffen, dat prestatie is gelijk aan tijd. Althans, in de meeste gevallen.

Dan stel ik: Ruimte en tijd zijn volgens mij beiden voor een groot gedeelte waarden, die bepaald worden vanuit het menselijk bewustzijn, zover het die mens zélf betreft. Dan zou het onderscheid tussen deze beiden liggen in onze waardering daarvoor, niet in de feitelijke waarden die zij representeren. Dan zouden tijd en ruimte beide geestelijk beheersbaar moeten zijn en door deze beheersing zou elke tijd en elke ruimte voor ons als het ware hanteerbaar en manipuleerbaar gaan worden, zodat ze aan onze werkelijke behoeften en doeleinden kan worden aangepast. Mooi, hè? Ja, het is niet zo eenvoudig, dat weet ik wel. Maar als je nu geheimen wilt hebben over ruimte en tijd, dan moet je er toch ook over speculeren, hoe het in elkaar zit.

Nu kom ik tot een typische conclusie. Er is iemand, die heeft uitgerekend - ik meen ook, dat Einstein de eerste was, die het heeft gezegd, latere mathematici hebben dat aangevuld - dat een bepaalde tijd en een bepaalde plaats een vaste waarde betekenen en dat, wanneer elders die vaste waarde optreedt, doordat een andere tijd en een andere plaats hetzelfde product geven, dat dezelfde mogelijkheden of omstandigheden op zullen treden.

Dat is ook een hele hap. Dat dezelfde omstandigheden dan op zullen treden, dat is niet iets van een of andere mystieke groepering of van horoscopisten of zo, dat is doodgewoon een conclusie, waar een mathematicus op een gegeven ogenblik, volledig abstract, toe komt. En dan zegt hij: hetwelk in de praktijk niet volledig bewijsbaar is, maar aantoonbaar zou moeten zijn, indien wij de vergelijkbaarheid van de waarden tijd en ruimte tot stand zouden kunnen brengen. Hij zegt heerlijk wetenschappelijke praat, weet U wel. Het is wel zo, maar het is natuurlijk niet zo, tenzij het zo is, dat wij zoveel kunnen veranderen, dat we aan kunnen tonen, dat hetgeen, waarvan wij zeggen, dat het is, niet is, wat het is, maar dat het iets anders is. Wat dat betreft hebben wetenschap en politiek vaak veel gemeen.

Maar wanneer nu een mathematicus tot deze conclusie komt, dan mogen we daar toch wel conclusies uit gaan trékken. Wanneer ik stel, dat het product van ruimte en tijd gelijk is aan gebeuren, dan zal de waarde ruimte/tijd gebeuren moeten representeren. Het is dan zeker, dat op vele verschillende punten in de tijd - op verschillende plaatsen overigens - gelijksoortige impulsen zullen bestaan en daarmee een gelijksoortig gebeuren voor zou kunnen komen.

Dus leven.

Dat kan leven zijn, ja. Maar het hoeft niet noodzakelijkerwijs leven te zijn. Het kan alles zijn. Op het ogenblik, dat we te sterk definiëren komen we gelijktijdig tot de noodzaak om sterk te bepalen in details, hetwelk natuurlijk de duidelijkheid van het gehele concept aanmerkelijk minder maakt. Want U weet; in details is menige waarheid allang verzopen.

Ik wil proberen nu, om over te schakelen naar een paar mystieke stellingen. En dan zult U toch geloof ik, wel enige overeenkomsten zien. De eerste is: de spiraal van tijd. Bestaat inderdaad, als je dat zó wilt zeggen. Van deze spiraal wordt gezegd: de tijd gedraagt zich als een spiraal, welke zon rond hetzelfde krachtpunt zich beweegt in de richting van het middelpunt. Dat kunt U zich wel voorstellen, zo'n draaibeweging steeds kleiner. En dan zegt men daarbij: waarbij op elk punt, dat de spiraal zichzelf herhaalt op een hoger niveau dezelfde invloeden op zullen treden. Het denkbeeld is dus hier: de historie herhaalt zich, maar zij herhaalt zich dus niet in een letterlijke gelijkkluidendheid, maar in het optreden van dezelfde invloeden, dezelfde impulsen en tendenzen op het ogenblik, dat de tijd als het ware - de spiraal van tijd - een hele slag gemaakt heeft.

Nu zijn er nog verdere verfijningen. De spiraal wordt namelijk niet gevormd door een lijn, zegt een ander, maar is in zichzelf een kleine spiraal, welke in zijn windingen tezamen toch een rechte lijn vormende, een voortdurende herhaling van kleine impulsen geeft, waardoor de kleine periodiciteiten kunnen worden uitgedrukt in de wentelingen van de spiraal rond zichzelf, terwijl de groot-kosmische tendenzen kunnen worden uitgedrukt in de wenteling van de spiraal rond het krachtgevend middelpunt. Ook mooi, hè? Och ja, het staat in leerboeken en ik ben zo vrij, om het dan maar te citeren.

Maar de hele aardigheid ervan is dit: Wanneer ik bezig ben met die spiraal van tijd, dan houdt ik mij eigenlijk niet bezig met ruimte. Dat vergeten de meeste mensen. Maar ik stel wel een herhaling van gebeuren. En een gebeuren is een samentreffen van ruimte en tijd. Met andere woorden, wat die mathematicus heeft veronderstelt, dat wordt dus in de mystiek óók gedoceerd. En dan zijn er mystici, die bekijken het nog weer heel anders. Die zeggen: de tijd is de eeuwigheid, die wij niet in zijn geheel kunnen concipiëren. Zo zien wij steeds slechts een klein deel van de eeuwigheid en voegen, daar dit in ons besef niet behouden blijven kan, daaraan steeds een volgend deel toe. Zo is ons gaan door de tijd niets anders dan een registreren van de gelijktijdigheid, die wij eeuwigheid noemen.

Jonge, jonge, wat zitten er een stel te duizelen; half knikbollen, half duizelen. Zó moeilijk is het toch niet. Het is op zichzelf tamelijk simpel, wat hier wordt beweerd namelijk.

Wat hier wordt beweerd, is heus niets anders dan: er is geen tijd. Tijd is in feite een vorm van leven of levensruimte. Wij bewegen ons door die levensruimte, omdat we elke keer maar een klein stukje daarvan kunnen begrijpen. Ons begrip kan het geheel niet zien en knoopt zo steeds het ene kleine deeltje aan het andere, waardoor wij het denkbeeld krijgen, dat het een tijd is, die lineair verloopt, wat in wezen niet het geval is. Wat lineair is, weet U toch wel, hè? Rechthoekig. Dus datgene, wat in het denken van de mens zeer zelden voorkomt, ja.

Nu heb ik geprobeerd om U te laten zien, dat ook in de mystiek ruimte en tijd niet worden beschouwd als vaste waarden. En dat is erg leuk voor een mens natuurlijk, maar ondertussen zit hij met die tijd en hij zit met die waarden. U kunt moeilijk zeggen: ik ga vandaag niet naar kantoor, want voor mij loopt de tijd anders. Zul je jebas horen brommen. En U kunt ook niet zeggen: ach, ik zit vandaag in Hilversum, maar laat ik de deur uit gaan, dan sta ik tenminste in Weesp, want dat klopt voor de mens ook niet. Die mens is geconditioneerd.

En wanneer wij de geheimen van ruimte en tijd willen nagaan, dan zullen we moeten constateren: de mens is geconditioneerd op een bepaalde wijze ruimte te interpreteren en tijd op een bepaalde wijze te meten, ofschoon hij soms beseft, dat deze meting ten aanzien van zijn eigen persoon in wezen niet juist is. Wanneer een groot gedeelte van tijd en ruimte een kwestie is van conditioneren, dan zou deconditionering voor de mens een verandering tot stand brengen, een grotere vrijheid, die zowel voor ruimte als voor tijd zou kunnen bestaan. Bent U dat met mij eens? Of vindt U het een beetje te boud? U moogt het rustig zeggen.

x Ik zou alleen zeggen: ik hoopt het.

x Ja, weet U, wat ik vindt? Als ik iets mag zeggen?

- Gaat U gang.

x Als je je beweegt door de tijd, dan heb je er niets aan, om het te weten en als je het weet, kun je het nog niet.

- Dat ben ik niet met U eens, ..

x Helpt het?

- Want wij worden gedwongen door de tijd, de tijd forceert ons vaak. Dat zult U met mij eens zijn. Op het ogenblik, dat ik besef, wat er aan de hand is, kan ik misschien mijn eigen gevoel tegenover de tijd veranderen. Mijn emotionele aanvaarding van een vaste maatstaf, die mij dwingt zou ik dan misschien om kunnen zetten in een rationeel voorwaardelijke aanvaarding van een algemene maatstaf. En dat zou weer impliceren, dat de tijd mij minder kan dwingen. Dat ik méér tijd heb, wanneer ik ze nodig heb.

x Mag ik een voorbeeld geven van wat ik bedoel?

- Ja zeker.

x Als je dus slaapt, dat je dus ineens uit je lichaam bent, nou ja, ik zal maar zeggen, de tussenperiodes sla ik even over: dat je op een andere planeet bent. Dan is dat heel gewoon, dat je dat in je slaap doet. Maar als je daar met je gewone hersens over na gaat denken, dan heb je er geen nut van, - tenminste lijkt mij - om die dingen te weten.

- Wanneer U het zó stelt, hebt U wel gelijk, omdat U namelijk dan een toestand van niet tijd/ruimtelijk geconditioneerd zijn wilt begrijpen met hersenen, die hun eigen wereld-aanvaarding en hun wereld-relatie baseren op een geconditioneerd zijn ten aanzien van ruimte en tijd. Dan ontstaat dus een strijdigheid, dat ben ik direct met U eens.

x Want als ik naar U luister, dan begrijp ik U niet - niet zelden, hoor en helemaal soms niet - maar toch weet ik, wat U bedoelt, omreden dat ik het weet. Maar het verbaast mij, ik zou mij kunnen - voor mij niet, maar ik kan me voorstellen, dat het voor deze mensen verwarrend zou kunnen zijn, omdat het zo filosofisch geleerd lijkt.

* Het lijkt dat..

x Maar ik vind het erg mooi...

- U moet mij niet kwalijk nemen, ik doe al heel erg mijn best om dat geleerde en dat filosofische er een beetje af te halen. Maar je bent gebonden aan de uitdrukkingswijze, die voor de mens normaal is.

Maar je kunt dit natuurlijk mystiek benaderen, maar dan sta je nog veel verder van de menselijke werkelijkheid af. En je kunt het alléén filosofisch benaderen en ik geloof, dat je dan óók van de werkelijkheid afdwaaft. Zoals U weet is de filosofie een toren van gedachten gebouwd op een énkél klein feit, in de meeste gevallen. En wat ik nu heb gedaan is: U confronteren met een aantal visies. Ik heb dat ook in het begin gezegd, dat zult U zich herinneren. Ik heb dat gedaan, omdat het voor mij en ik dacht ook voor U belangrijk is, wanneer U zich interesseert voor die geheimen van ruimte en tijd dus, - dat voorop gesteld - om Uzelf een beeld te maken van datgene, waarin het geheim zou kunnen liggen. Oh, ik had over ruimte en tijd nog heel wat meer en zogenaamd hogere stellingen kunnen aanvoeren, dat weet U ook wel. Maar ik doe dat opzettelijk niet.

Wanneer zij hier samenzijn, dan werk ik in een andere tijdsverhouding dan U. Daardoor ben ik in staat, sneller te reageren dan U en krijg je dus een continuïteit door middel van het medium, ofschoon er voor mijzelf zeer zeker bepaalde hiaten zullen bestaan, en ik bij wijze van spreken een en ander weleens na moet zoeken. Dus daar heb je een van die dingen; hoe komt dat nu?

Wanneer het medium zou weigeren om een absolute dominantie door mij in dit opzicht te aanvaarden, dan zou het al veel moeilijker zijn. Dan zouden mijn hiaten, - misschien niet in dezelfde mate - maar dan toch ook door middel van het medium tot uiting komen. En stel nu eens, dat het medium zijn eigen concept van tijd-ruimte aan mij zou kunnen opleggen. Dan zou ik niet de mogelijkheid hebben, om zo tot U te spreken omdat ik dan met enorme taalmoelijkheden geconfronteerd zou worden. Dan zou het stamelen worden. Dat zijn van die dingen, die weten wij ten aanzien van onszelf wel; voor U is dat meestal nog erg geheimzinnig. Maar ik zeg U alleen: voor U geldt precies hetzelfde.

Wanneer U zich realiseert, dat op het ogenblik, dat U continu bezig bent, maar met het denkbeeld, dat U tijd genoeg hebt, dan houdt U tijd óver. Op het ogenblik, dat U Uzelf forceert om iets snel te doen komt U altijd tijd tekort. Hier speelt kennelijk de instelling van de mens een grote rol ten aanzien van zijn tijdsconcept, maar ook van zijn tijdsgebruik.

x Maar het psychische tijdsgebruik is toch ook het fysische tijdsgebruik?

- Dat is dus het fysisch tijdsgebruik, waar we het over hebben. Laten we zeggen, dat U nog eventjes snel brieven naar de post moet brengen en dan moet U erg hard lopen, want: het is veel te laat en ik kom er toch niet! Wanneer U nu zo jachtig begint, dan zult U zien, dat er allehand verdragende factoren op gaan treden. En dan kun je zeggen: nou ja goed, dat is mijn vergeetachtigheid, dat is mijn haast. Dan zeg ik: Neen, het is het feit, dat Uw concept tijd op dat moment niet juist is. U ziet de tijdsspanne, die U ter beschikking staat, als korter, dan ze in feite is. Op het ogenblik, dat U denkt: ik heb meer tijd, zonder dat U daardoor een rustpauze inlast, dus wél peest en die brief verder weg brengt, dan zult U zien, dat u nog juist op tijd komt. En dat is iets, dat kunt U zelf op de proef stellen.

x Dat ben ik niet met U eens. Want in de tijd, dat ik zelf dagelijks met de trein reisde, was het telkens zo, dat ik me moest haasten om de trein te halen. Als ik op een gegeven moment dacht: nou ik heb tijd genoeg, dan kan ik wel langzaam lopen, dan miste ik hem ook altijd.
(Hilariteit)

x Inderdaad, omdat U Uw actie veranderde. Maar nu hebben we het hier met de trein. En de trein is een van die dingen, die gebonden is aan het menselijk tijdsconcept ofwel het uurconcept. U kunt Uw eigen mogelijkheid wel veranderen. U kunt niet zeggen: nu ga ik langzaam lopen. Maar U kunt wél ontspannen lopen en sneller in feite, terwijl Uw vermoeidheidsfactor aanmerkelijk minder wordt. Begrijpt U? Want het gaat hier om U. En wanneer U een bepaald punt fixeert en dat is een tijdsbepaling, een tijd-plaatsbepaling zelfs, het station, zo en zo laat, dan bent U wel gehouden, om daar naartoe te gaan.

Het enige is, wanneer U het óntspannen doet, dan zult U het met een minimum aan krachtsverbruik in de snelstmogelijke tijd doen. U zult minder tegenslagen hebben. Doet U het met een enorm gevoel van gejaagdheid, dan komt U zeer vermoeid aan en zeer waarschijnlijk niet vroeger. Begrijpt U, dáár ging het om. Ik hoor geen commentaar meer. Misschien hebt U de trein toch gehaald.

Nu is dat natuurlijk maar een van de vele voorbeelden, die je kunt geven. En ik geloof niet, dat een voorbeeld met een trein of met een postbus nu het meest gelukkige is, omdat we hier namelijk altijd weer te maken hebben met een gefixeerd tijdruimtelijk punt. En wij dus in ons eigen concept ons niet los kunnen maken van de tussenliggende fase. Op het ogenblik, dat U kunt zeggen: die brievenbus staat hier, dan kunt U het raam opendoen en de brief in de brievenbus steken, volgens Uweigen concept. Voor anderen hebt U die tussenliggende periode afgelegd, maar voor Uzelf is het een gelijktijdigheid. En die gelijktijdigheid zal dan ook op de klok blijken. Met die trein is het precies hetzelfde. Wanneer U zich realiseert, wat U voor afstand af moet leggen, dan zult U die afstand af moeten leggen op een bepaalde wijze.

Nu kun je natuurlijk zeggen: ja maar, we kunnen niet zonder meer die tussenliggende ruimte uitschakelen. Maar dan heb ik nog een goed voorbeeld voor U, we hebben het al eens meer aangehaald: de Gelong Pa's. Daar hebt U wel van gehoord. Dat waren Tibetaanse snellopende monniken. Van hen wordt verteld, dat ze zó snel liepen, dat het gras niet boog onder hun voetstappen. Dat was wel een beetje overdreven. Maar hier gebeurde iets heel anders. Deze mensen concentreerden zich op iets en begonnen dan een beweging, die een automatisme werd. Het lichaam bewoog zich dus op de meest rationele manier voor dit lichaam in een zeer hoog tempo gedurende een veel langere tijd, dan bij een bewust gebruik zou kunnen worden. De meditatie van de monnik deed hem een afstand afleggen in een zeer korten tijd voor anderen, ofschoon hij voor zichzelf het gevoel had, dat hij rustig gewandeld had.

x - Maar het energieverbruik was toch wel anders.

Het energieverbruik was ook betrekkelijk gering, zeker niet méér dan door iemand verbruikt zou zijn, die de afstand normalerwijze zou hebben afgelegd. Er zijn uitzonderingen op natuurlijk, omdat er Gelong Pa's gebruikt zijn als ijlboden en op het ogenblik, dat het haastconcept een rol gaat spelen, gaat ook het uitputtingsproces een rol spelen. Haast en uitputting zijn twee dingen, die voor de mens praktisch identiek zijn. Snelheid betekent krachtsverbruik, laat ik het zo maar zeggen. En zolang dat concept domineert, zal het lichaam eraan beantwoorden. Dus die GelongPa's deden iets anders. En dat zou U misschien toch ook kunnen doen. Is het U nooit gebeurd, dat U ergens naar toe moest en dat U gewoon over iets liep té denken en dat U er was, voordat U het besepte? En dat U bovendien met verbazing ontdekte, dat U het nog redelijk vlug gedaan had ook. Alweer, het is Uw manier van denken, die bepalend is voor de wijze, waarop die ruimte zich tegenover U verhoudt kennelijk. En ook voor de wijze, waarop tijd voor U in verschijning treedt. Ik dacht, dat dit zuiver praktische dingen waren.

En dan gaan we nog een stap verder, als U het niet erg vindt. En dan gaan we ons afvragen, of we er wat aan kunnen doen. Per slot van rekening, het is allemaal erg mooi, al die theorieën. Heerlijk! Theorieën! Onder theorieën hebben ze de wereld begraven en de menselijkheid begraven ze er ook onder. En het is nog maar de vraag, of ze er ooit onderuit komen. Dus ik zal proberen, het heel simpel te zeggen.

Wanneer ik mijzelf aanwen, om te leven volgens mijn éigen ritme, mijn eigen persoonlijke ritme te ontdekken, waarin ik mij het gemakkelijkst beweeg, zonder dat ritme te gebruiken als een vergelijking met tijd of ruimtelijke verhoudingen, dan zal, door gebruikmaken van dit ritme en met eigen concentratie voor mijzelf gunstiger tijd en gunstiger ruimtelijke verhoudingen aantreffen, dan anders het geval zou zijn.

Hoe kom ik tot die ontspanning?

In de eerste plaats: vraag je eens af, wat je gemiddelde hartslag is, polsslag gewoon. En probeer dan eens om te bewegen in het ritme daarvan. In de tweede plaats: pas je ademhaling, als je kunt, ritmisch aan aan die polsslag. Dus: zoveel polsslagen inademing, zoveel polsslagen uitademing. In het begin lijkt het een ontzettend vervelend gedoe en je vraagt je af, of je nu rijp bent voor het gekkenhuis of niet. Ik zeg het er meteen maar bij. Maar - dat is hetzelfde als met het afleren van roken of zo - er komen een paar moeilijke dagen, wanneer je je steeds weer te binnen brengt: ja, ik moet dat ritme aanhouden. Dan, op een gegeven ogenblik, klikt het. Zoals je op een gegeven ogenblik ineens die sigaret werkelijk wel kunt laten staan, het is niet zo erg meer, je voelt je niet beroerd meer, zo komt er een ogenblik, waarop dat ritme ineens normaál wordt. En daarmee heb je de conditionering eigenlijk voor een deel al doorbroken. Want je hebt nu je eigen ritme gebruikt en je gaat dat overdragen op je bewegingen. U zult later ontdekken, dat het ook met je gebaren, met de manier van lopen, kortom zelfs de bloedsomloop, de stofwisseling, alles heeft er mee te maken, zelfs de manier, waarop je je eten naar binnen haalt. Dat gaat allemaal in een zeker ritme.

Doordat je op die manier iets onafhankelijker bent geworden, iets beheerster, kun je ook veel gemakkelijker losmaken van het concept van ruimte, zoals dat voor een ander bestaat. Wanneer U zegt: de afstand is voor mij een kwartier, dan kunt U het misschien in het begin niet in een kwartier, maar dan doet U het in twintig minuten, een ander doet er een half uur over. Maar U bereikt echt op een gegeven ogenblik dat kwartier. Wanneer U zegt: mijn mogelijkheid in deze vijf minuten is concipiëren en uitwerken van vijf brieven, dan is dat in het begin niet te doen. Maar het concept haalt U wel, de uitwerking niet. Dat is het begin. Maar dan ontdekt U op een gegeven ogenblik, dat U er drie kunt concipiëren en uitwerken en zo gaat het verder. Uw eigen denken over tijd wordt bepaald door Uw prestatie, niet meer de norm van tijd en prestatie, zoals die normaal buiten U bestaat.

Dit zijn uiteraard wat vérgaande voorbeelden. Maar U kunt Uw eigen opnamevermogen voor feiten b.v. door deze methode plus het U niet binden aan tijd, dus het heel rustig als het ware overlezen - ook zonder het idee: ik moet dit goed onthouden en dat goed onthouden-opvoeren en U zult ontdekken, dat U, beter nog dan ^{voor} een hele scholing in memotechniek, op een gegeven ogenblik leerstof opneemt en terug kunt brengen, wanneer U ze nodig hebt. En daarmee hebt U dus de geheugenfunctie, die voor velen heel erg belangrijk is, praktisch gereduceerd tot nul. Voor U is het een kwestie geworden van kennismemen en dan is daarbij de geheugenfunctie ingesloten. Het betekent, dat U meer tijd overhoudt om te coördineren en te overwegen. Probeert U het eens, gaat U eens uit van dit ritme, probeer ook Uw eigen levensritmë niet te binden aan concept van uren, zoals anderen die hebben. B.v. ik studeer en dat doe ik nou van twee tot vijf. Ik vind niets hatelijkers trouwens dan een mensenleven, dat is ingedeeld, weet U wel: van zeven tot twaalf, een half uur eten en dan tot half vijf. Ik vind het gewoon een verkrachting van de mens, doordat zijn gehele wezen, zijn gehele eigen ritme onderdanig wordt gemaakt aan een economisch-technische ritmiek, die voor hemzelf niets te betekenen heeft. Maar, zelfs, wanneer je daar het slachtoffer van bent, kun je op een gegeven ogenblik zover komen, dat de prestatie gaat domineren en dat je in staat bent om veel meer te doen in minder tijd, zodat je minder arbeidstijd nodig hebt om tot dezelfde prestatie en eventueel dezelfde beloning te komen.

Dat is geen Stachanov-systeem, helemaal niet. Het is niet: proberen een maatstaf te zetten voor anderen. Het is gewoon: de zelfde prestatie leveren op een voor jezelf juistere wijze in kortere tijd.

x Wilt U misschien in verband hiermee iets zeggen over een zgn. fotografisch geheugen, het met één blik opnemen van een tekst?

- Dat is alleen een kwestie van een toegankelijkheid op een bepaald terrein van het onderbewustzijn. Omdat elke waarneming in feite gefotografeerd wordt. Wat U als kind hebt gezien, ligt nóg vast in Uw hersenen, wanneer we het eruit kunnen halen. Begrijpt U? Het is dus alleen

een kwestie van toegankelijkheid. En wat ik op het ogenblik U heb zitten zeggen, dat staat in verband hiermee, inderdaad. Want, U komt dus zover, - niet fotografisch, want U kunt het niet woordelijk herhalen, als U die techniek volgt, die ik U probeer voor te schotelen - maar U dus alle belangrijke feiten, alle belangrijke punten U herinneren. U kunt misschien geen tekening perfect reconstrueren, maar als U ze begrepen hebt op het ogenblik, dat U ze gezien hebt, kunt U het begrip altijd wél reconstrueren. Dat is dus door de beschouwing alléén geabsorbeerd.

Maar ik was al weer een eindje verder. Want kijk eens, waarde vrienden, we kunnen dat toch ook, geloof ik, doen gewoon, zelfs in het huishouden, in de gewone dingen van de dag. We weten, dat er een tijd is. We kunnen ons op die tijd instellen. En we kunnen dit tijdsverloop, zoals dit buiten ons plaatsvindt, als het ware vastleggen. Wanneer ik vastleg, dat ik over zoveel tijd dit of dat moet doen en ik doe dit geconcentreerd dan zullen de meesten van U de ervaring hebben, dat dat gaat lukken. Dat je niet op de klok hoeft te kijken, maar dat je ineens opschrikt en je zegt: nu moet ik dát gaan doen en dat!. Juist, dat is de tijd! Sommige mensen kunnen het zelfs doen voor wakker worden, die hebben geen wekker nodig.

Wanneer we daar nu naast stellen, dat ik op het ogenblik, dat ik die fixatie in de tijd, in de normaal tijd heb gesteld, begin in mijn éigen ritme te reageren en te werken, dan zal mijn prestatie aanmerkelijk groter zijn, zonder dat ik ongewenst uit de concentratie en mijn éigen ritme wordt gehaald door een indringend feit 'nou moet dat en dat gebeuren', want het zit bij mij ingebouwd en dus wordt het in mijn éigen ritme ingebouwd. Kunt U het volgen?

Nu is er nog een punt, waar ik op wil wijzen. Iemand, die dezelfde afstand loopt over een bochtige laan, wordt minder moe dan iemand, die diezelfde afstand langs een kaarsrechte weg aflegt.

Psychisch!

Inderdaad. Hier wordt al gezegd: psychisch. Hoe komt het dus? Omdat het concept afstand in zijn geheel ons overweldigt. Daardóór hebben we het gevoel, dat het eindeloos is. Door dat gevoel van eindeloosheid ontstaat de vermoeidheidsfactor. Wanneer die weg kronkelt en wij steeds weer met nieuwe vista's, met nieuwe gezichtspunten worden geconfronteerd en bovendien niet precies weten, hoever we zijn, gaan wij gemakkelijker verder en worden we, als het ware, meer gedirigeerd door de wérkelijke vermoeidheidsfactor. We kunnen dan over het algemeen ons doel sneller bereiken met minder moeite, minder vermoeidheid dus. Wanneer dit een feit is voor de wandelaar - dat kunt U wel eens een keer controleren, als U dat wenst - dan moet dat ook een feit zijn, dacht ik, voor een mens, die met iets anders bezig is. Wanneer wij ons een einddoel stellen, laten wij dan niet proberen, om dat einddoel onmiddellijk te verwezenlijken. Laten wij steeds proberen, kleine doelen in de ongewone richting van het einddoel te vinden en ons met de verwezenlijking dáárvan bezig te houden. Het blijkt, dat wij méér energie hebben, dat we meer bereiken en dat we, door dit van punt tot punt gaan, ook veel sneller iets waarmaken, dan door onze poging, het einddoel ineens te bereiken. Is dat aanvaardbaar?

Nu, dan een laatste raadgeving. En dan ga ik nog even terug naar die moeilijke theorie en dan is het afgelopen; en dat is deze: Wij hebben de neiging, om alles in vaste maatstaven te zien. Naarmate wij leren, het begrip maatstaf en verhouding in onszelf flexibeler te hanteren, dus met meer variatiemogelijkheden, zullen wij een optimaler gebruik kunnen maken van onze eigen levenskracht. Dit betekent voor ons over het algemeen tijdwinst en daarnaast verschuivingen in ons ruimtelijk besef. Dat laatste moet U maar van mij aannemen.

En dan komen we nog eventjes terug - want per slot van rekening moeten ook hogere dingen en gelferdere dingen gezegd worden, dat hoort erbij - en dan zeg ik U het volgende:

Ruimte en tijd zijn beide verschijningsvormen van dezelfde oerkracht, waartoe wij allen behoren. Het feit, dat zij in verschijning treden, betekent, dat het verschijnsel tijd zowel als het verschijnsel ruimte een relatie uitdrukt tussen ons en de werkelijkheid. Deze relatie zal altijd door onszelf en ons wezen bepaald worden, nimmer door factoren die buiten ons staan of zelfs door algemene normen of maatstaven. Bij de benadering van de medemens dienen wij dit voortdurend te beseffen. Het tijdsbegrip van bijvoorbeeld een Zuid-Amerikaan is enigszins anders dan het tijdsbegrip van bijvoorbeeld een Nederlander. De ruimtelijke opvattingen van iemand uit de Mid-states b.v. van de U.S.A. is een geheel andere, dan die van iemand, die in het Gooi woont. Het is het concept, dat de dingen maakt. Daarmee zijn de situaties niet veranderd, maar ons concept verandert onze relatie ermee. En onze relatie is een relatie, die met het Totale, met het Goddelijke voor mijn part, bestaat. Dan kunnen wij, naarmate wij onze relatie met het goddelijke méér laten prevaleren in onze ervaring, ook gelijktijdig de tijdruimtelijke relatie en verhouding aanpassen aan de werkelijke noodzaak, zoals wij die in onszelf en in het goddelijke ontdekt hebben.

En dan, mijne vrienden, kunnen wij als een geleerd klinkende en erg mystiek klinkende eindconclusie misschien zeggen: Het is denkbaar, dat al hetgeen wij beleven en leven, illusie is, een vervorming van de werkelijkheid, die wij niet kunnen beseffen. Maar het is zeker, dat wij bestaan. En het is zeker, dat ons bestaan voor ons voortdurend tot uitdrukking komt in de relatie, die wij hebben met anderen, met Het Andere, met ruimte, met tijd. Indien wij beseffen, dat de relatie, die het ik heeft met het andere bepalend is voor datgene wat wij zijn en kunnen zijn in eigen besef, dan zullen we ook verder komen. Want dan zullen we onszelf niet isoleren, dan zullen we niet proberen ons te verdedigen, door steeds meer vaste stellingen en dogmata als een vesting rond ons op te stapelen, maar dan zullen wij in een vrije erkenning van een bestaande relatie zoeken naar nieuwe en andere relaties dan zullen wij zoeken naar een verwezenlijking van datgene, wat in ons leeft in ruimte en tijd. En het antwoord zal dan niet uitblijven.

Nu, dat was dan de inleiding. Ik dacht, dat er toch wel voldoende stof voor overweging en overpeinzing in zat. Na de pauze zullen we dus horen, hoe ver U gepeinsd hebt en wat U overwogen hebt. Tot straks.

D I S C U S S I E

Nogmaals goeden avond, vrienden,

Ik hoop, dat U een aangename pauze heeft gehad en laten we maar beginnen met de vragen, die schriftelijk zijn ingediend.

- x Mag ik U een vraag doen, voordat U begint?
- Oh, zeker.
- x Het is namelijk zo. Veel van de dingen, die U zegt, maak ik zelf mee. Maar, vergist U zich niet in één ding: dat U zegt, dat U medium bent. Is dat niet U(w) zelf?
- Dat is een kwestie, waarover U moogt denken, zoals U wilt. Ofschoon ik U kan garanderen, dat ik een andere persoonlijkheid ben dan die, welke normalerwijze in dit medium zit.
- x Mag ik dan iets anders vragen: Is het niet mogelijk, dat het Zelf van de mensen toch is, wat de mensen denken, dat het medium is en dat, als je dus mediteert, je dan toch tot het Grote Zelf komt en dat het dan niet nodig is, om een medium te zijn?
- Dát ben ik met U eens. Er komt een moment, dat de mens zich open kan stellen, dan is er geen medium nodig. Dan is ook de mens geen medium, maar hij is ook niet meer zichzelf in de termen, waarin men dat algemeen omschrijft.
- x Is dat niet belangrijk?
- Dat is belangrijk, maar dat is niet zo gemakkelijk te bereiken. En voor de meeste mensen is het namelijk erg belangrijk, dat ze eerst

leren denken. De meeste mensen denken niet. En wanneer wij dus, vanuit onze wereld - en U moogt daar verder over denken zoals U wilt - maar vanuit onze wereld dus in deze groep en andere groepen proberen, om U te helpen te denken en te voelen een beetje los van al datgene wat zo vastgeroest is op aarde, dan proberen we U daarmee ook te confronteren met Uw eigen mogelijkheden. En wanneer U contact hebt met ons en dat meerdere malen hebt gehad, zult U ook wel ontdekken, dat we altijd proberen om ergens ook een paar praktische raadgevingen te doen. Om U te wijzen op de mogelijkheden, die U zelf hebt. Want alleen de mens zelf kan zichzelf ontplooiën. Maar, aan de andere kant wanneer de mens zich niet bewust is van zijn mogelijkheden, wanneer hij zich niet bewust is van de wereld, waarin hij leeft, de mogelijkheden van de kosmos, die rond hem zijn, hoe kan hij dan zich vrijmaken van deze illusieschaal, waarin hij vastgeklonken zit. De mens moet eerst geestelijk vrij worden. Hij moet vrij worden van een mystieke projectie van zichzelf ook, om te komen tot een aanvaarding van een werkelijkheid, die achter de uiterlijkheden ligt. En dat kan hij het beste, wanneer hij beseft, dat de zogenaamde vaste waarden van zijn eigen tijd en zijn eigen leven niet zo vast zijn en zo onveranderlijk, als hij meent. Daardoor wordt hij zich bewust van zijn vrijheid.

Nu, dat was dat, en dan zullen we nu overgaan naar de schriftelijke vragen, als U geen bezwaar hebt.

x De "gelijktijdigheid" van de Eeuwigheid van de mysticus, wordt daarmee bedoeld, dat Zarathustra, Lao Tze, Buddha, Mozes, Jezus en Max Planck hun levenservaringen gelijktijdig opdoen? Zo niet, wat bedoelt de mysticus er wél mee?

- Je zoudt inderdaad kunnen zeggen, dat al deze verschillende persoonlijkheden - en dan kunnen we er nog heel wat bij doen - een facet zijn van één werkelijkheid, dus van één ding, dat altijd bestaat, een waarde, die altijd aanwezig is. U spreekt over het opdoen van ervaringen. Maar wanneer wij spreken over een "gelijktijdigheid", dan is er geen sprake meer van een opdoen van ervaring, dan is er sprake van een ons bewust worden, wat wij zijn. En daar zit juist het haakje. Wij zijn veel meer dan we denken te zijn. Ik heb het daarnet al in de beantwoording van onze vriend hier vooraf geprobeert, om er iets van te zeggen. De eeuwigheid is gelijktijdig. Wij zijn al datgene, wat wij geweest zijn en wat we nog zullen zijn. Wij zijn één geheel. En als geheel zijn we slechts een klein deel van groter totaal, waarvan we de begrensdheid en onbegrensdheid overigens niet eens na kunnen gaan. En daar zitten we dan. En de mysticus beleeft iets van deze verbondenheid met alle dingen. Maar in die verbondenheid zijn ze dan ook allemaal aanwezig, vanaf de eerste profeet, bij wijze van spreken, tot de laatste toe. Vanaf de eerste openbaring tot de laatste. Want dit alles is de uitdrukking van; ja, wat wij eeuwigheid noemen, maar wat we misschien ook wel eens zouden moeten noemen, denk ik wel eens, God. Ik geloof namelijk, dat wat wij eeuwigheid noemen, in feite niets anders is dan God, of misschien alleen maar een gedachte van God. Het is datgene, wat we werkelijk zijn en waartoe we werkelijk behoren, waaruit we bestaan. En de realisatie van hetgeen we zijn daarin, dat is gelijktijdig de oplossing van onze neiging om ons in kleine deeltjes van de werkelijkheid uit te drukken en is een aanvaarding van het geheel waartoe we behoren. Zo zie ik dat. Is dat voldoende?

x Maar wat is dan de zin van het feit, dat voor ons b.v. een Buddha veel vroeger gekomen is dan een Jezus?

- Ik vermoed, dat dat samenhangt op de een of andere manier met ik zou haast zeggen: het coloriet van de schepping. Als je een schilderij hebt, dan zijn daar vele kleuren. Sommige zijn opgezet en weer gedekt, dat weet U, andere zijn sscherp afgelijnd, sommige vervagen en zijn ten dele met andere kleuren gemengd en er komen enkele hoofdaccenten voor. En die komen niet allemaal op dezelfde plaats, dat is logisch, want anders zou de voorstelling er niet zijn.

- Maar ze zijn in wezen hetzelfde zwart, het zelfde kobaltblauw, het zelfde rood of wat dan ook. En wanneer je daar nu rekening mee houdt dan wordt het ook begrijpelijk: wij zien een stukje met de accenten van de schilderijs, maar wij zien de voorstelling niet, niet, wat ze betekent. En dan zeggen we: ja, maar dat komt eerst en dan komt dat, omdat wij vanuit een bepaalde richting de volgorde van de kleuren zouden willen opsommen en niet begrijpen, dat de volgorde van de kleuren onbelangrijk is, omdat ze alleen maar uitdrukking is van een gedachte, van een geheel. Ik dacht, dat het dat was.
- x Dus totaal bewustzijn van ruimte en tijd geeft je totale bewustwording, op dat moment.
- Ik zou het anders willen zeggen: totale bewustwording doet alle besef van ruimte en tijd wegvallen, waarvoor in de plaats de erkenning van totale eenheid ontstaat, waarin ruimte en tijd niet meer gerepresenteerd zijn.
- x Is het niet een ontzettende opgave dan om op het moment, dat je dat zegt nog in de ruimte-en-tijd-fase te leven op het eerste plan, als het ware.
- Ik geloof het niet, omdat het tot uiting brengen van een aspect van jezelf helemaal niet moeilijk is, want je bent ook dat aspect. Alléén, je zult het meer als belangrijk zien. Je zult niet meer je begrip concentreren op dat ego en van daaruit de wereld zien. Je zult, uit de totaliteit levende, misschien een deel van jezelf op een bepaald niveau gewoon verder zien gaan en zeggen: ja maar, dat is mijn wezen en dat is de taak van dit aspect. Of dat nu prettig of niet prettig is vanuit menselijk standpunt maakt niets uit, want zó moet het zijn, het kán niet anders zijn.
- x Maar, U zei nog net even, dat misschien was alles wel gedachte Maar is dat eigenlijk niet in tegenspraak met de andere opvatting, dat er helemaal geen ruimte en tijd bestaat.
- Gedachte heeft geen ruimte, gedachte heeft geen tijd. Maar een gedachte omvat een reeks begrippen. En mogelijk? Het is een mogelijkheid ik wéét het niet zeker, anders zou ik het anders zeggen. Maar ik kan mij zo echt voorstellen, dat het geheel van de schepping of dat nou een God is of misschien een denkbeeld van die God, ik weet het niet, dus, dan omvat het voor ons de totaliteit. En wanneer die gedachte gedacht is en wij vallen weg met die gedachte, dan kunnen we zeggen: ja, wat is dan de zin? Voor ons is de zin, dat we geweest zijn als deel van die gedachte. In de denker ligt de zin van de gedachte in het denken. Dan kom je met enorme filosofische en mystiek problemen in aanraking. Maar misschien mogen we dan wel veronderstellen, dat het mogelijk is, maar ik geloof niet, dat we ons erop moeten baseren. Want we hebben te maken met de werkelijkheid, waarin wij leven. En het is vanuit dié werkelijkheid, dat we zullen groeien.
- x Ofschoon het groeien ook wel weer iets is, waar...
- Het groeien is een concept, dat voor óns bestaat. Wij leven in een wereld, waarin we bepaalde dingen eenvoudig niet kunnen begrijpen. We kunnen ze wel zeggen, maar we kunnen ze niet begrijpen. En we kunnen bepaalde dingen wel doorleven, maar we kunnen ze niet uitdrukken, we kunnen ze niet omschrijven.
- x Hoe kunt U in dit verband plaatsen de tweede wet van de thermodynamica, die zegt, dat warmte altijd van een warm naar een koud lichaam zal stromen?
- Die kan ik alleen verklaren in dit concept, dat dus in een bepaalde toestand dit verschijnsel regelmatig constateerbaar is, ofschoon het denkbaar is, dat er situaties zijn, waarin zelfs het omgekeerde plaats vindt.
- x Ja, daar ging het mij om. Het kan wetenschappelijk niét.
- Wetenschappelijk kan het niet. Maar ik zou mij b.v. voor kunnen stellen, dat er een anti-materie is, waarin dus kou contractie betekent, dus een enorme samenvatting, terwijl warmte dus ijzheid betekent en dan zou dus de stroom van koud naar warm gaan, omdat de nog vrije delen zich dan aangetrokken voelen tot de ruimte, waarin ze bevrijd worden van de pressie, die ze ondergaan.

x En antimaterie is aangetoond.

- Het bestaan van antimaterie is in zoverre aangetoond, dat wij weten, dat er delen van deze aard bestaan en dat er wetenschappelijk wordt verondersteld, dat ook sterren van deze structuur, dus met omgekeerd wenteling van de kleinste delen enz. enz. bestaan. Dat is dus, wat we aannemen. Maar laten we één ding niet vergeten, dat de wetenschap voor een groot gedeelte bestaat uit een reeks van theorieën die aannemelijk gemaakt worden door een aantal proeven, welke later voor een totaal differente bewijsvoering met een gelijkelijk succes worden gebruikt, soms zelfs om de eerste stelling te ontkrachten.

x Maar men wéét het.

- Men dént het te weten, omdat men dus wel toegeeft, dat dit mogelijk is, maar gelijktijdig voor zichzelf ontkent, dat de ontwikkeling ten aanzien van eigen kennis bestaat. Ja, dat wordt een heel gevecht, als U zo begint, hè? De ellende van de wetenschap is, dat enkele exceptionele figuren de wetenschap inderdaad beschouwen als een mogelijkheid om door speculatie voorlopige zekerheden te scheppen, die als uitgangspunt voor verdere experimenten kunnen dienen, terwijl zeer vele mensen zich wetenschappelijk noemen, omdat ze een aantal feiten en hun bewijsvoering hebben geleerd, maar dan hopen, dat er geen verandering meer komt, zodat hun eigen waardigheid en waarde dank zij deze kennis valide blijft. (Hilariteit)

x (vraag onverstaanbaar)

- Nu ja, het is dan nog een vraag in hoeverre wetenschap filosofie is. Dat is in vele gevallen namelijk ook waar. Zullen we verder gaan?

x Bij het overspringen van een bepaald deel van de ruimte, b.v. van Hilversum naar Los Angeles dematerialiseert de betreffende daarbij zijn stoffelijk lichaam om het in Los Angeles weer op te bouwen, of laat hij het in Hilversum achter om in Los Angeles een schijnlichaam tijdelijk op te bouwen?

- Ja, dat is wel het gemakkelijkste, maar U moet het anders zien. Wanneer U twee plaatsen hebt - stel U even voor, ik heb hier een rail dus: hier is een plaats, daar is een plaats, hier bent U, daar wilt U naar toe. Nu kunt U zó langs die rail gaan (maakt de beweging in een plat vlak). Maar stel nu, dat er een kracht is, die die rail rond kan buigen, (brengt beide handen naar elkaar toe) dan zijn beide punten praktisch identiek en dan bent U dus gelijktijdig in beide. En dan hoeft U alleen maar te kiezen, welke van de twee voor U werkelijk zal zijn. Daar is geen dematerialisatie voor nodig, dat is gewoon het jezelf bevinden in een niet normaal ruimtelijke situatie, waarbij dus de werking van het continuüm in die mate is opgeheven, dat de placering volgens afstand niet meer geldt, maar placering volgens b.v. harmonisch verschijnsel of andere overeenkomsten geldt.

x Ja, ik kan me nog voorstellen, dat zo iemand waar kan nemen in Los Angeles, maar kan hij ook door anderen waargenomen worden?

- In het geval, dat U hebt gezegd, is er sprake van een volledige stoffelijke overgang. Eén stap en je bent stoffelijk van het ene punt in het andere.

x Maar dan is hij dus niet meer in Hilversum waarneembaar.

- Op dát ogenblik is hij voor de Hilversummer niet meer in Hilversum. Maar als hij één stap terug doet, is hij weer in Hilversum en niet in Los Angeles.

x Ja, ja, dat begrijp ik.

- Het voorbeeld is natuurlijk niet perfect, maar het is de eenvoudigste manier om duidelijk te maken, waar het om gaat.

x Maar om nu even praktisch te zijn, wat gebeurt er nu met de moleculen van zijn lichaam?

- De moleculen van dat stoffelijk lichaam blijven gewoon in de situatie, waarin ze zijn, maar ze ondergaan de werking van iets, wat wij dan een andere dimensie plegen te noemen, namelijk van de kracht, waardoor beide punten naar elkaar toe gebogen zijn.

x Dat is dus de truc van het touw, dat aan 2 punten vastgebonden is en waardoor door werking van de 4e dimensie een knoop in gekomen is.

Dat is geloof ik ergens vertoond.

Nu, dat is wel vertoond, maar door een goochelaar.

Maar het is hetzelfde principe.

Het principe is geheel anders. Het is niet meer de kwestie van twee einden, die worden vastgehouden en de knoop, die er in het midden in komt. Het is een kwestie, dat je er doorheen loopt, zonder dat het touw gebroken wordt en zonder dat kan worden vastgesteld, dat de spanning op het touw ook maar een ogenblik verslapt. Dat maakt het nog veel mooier. En dat is niet vertoond.

De enige, die een illusie heeft gehad, die er enigszins op leek, was Houdini, die dus een dergelijke stunt vertoonde met een ketting. Maar dat was een heel handige truc, omdat er namelijk een tweede lijn aan verbonden was, die je niet kon zien en die ving dus de spanning op.

hoe ziet volgens U een Meester van Wijsheid de verhouding ruimte en tijd?

Een Meester van Wijsheid ziet geen verhouding ruimte en tijd. Een Meester van Wijsheid ziet slechts - wat hij noemt - harmonische relaties waarbij ruimte of tijd tussen harmonische punten wegvallen en deze zich als een eenheid manifesteren, zodat zijn begrip van één deel daarvan zich in alle delen voortdurend openbaart en zijn reactie op één deel daarvan eveneens in alle delen merkbaar is.

Toch meen ik, dat ik wel eens heb kunnen beluisteren in de woorden van gastsprekers, die dan als een hoge entiteit werden aangekondigd, dat wel degelijk voor hen het begrip tijd, voor zover het onze mensheid aanging, zeer belangrijk vonden.

Wanneer het gaat om een individu wélen vooral om een bepaalde fase van een individu, want om een bepaalde fase van het individu te bereiken en te benaderen, is een orientatie nodig in wat de mensen als tijd uitdrukken, namelijk in de opeenvolging van momenten, die het geheel uitmaken.

Dus dan ziet hij die relatie wel degelijk.

Hij kán dus die relatie zien. Maar: als U hier een costuum heeft dan is dat een geheel, dat is een weefsel. Maar het kan dus zijn, dat U een microscoop of een draadenteller neemt ~~neemt~~, om de vezel apart te onderzoeken. Maakt U daardoor het weefsel minder één?

Nee.

Nou, dan gaan we weer verder.

Onze tijdsindeling kunnen we toch, in grove trekken, terugvoeren tot een kosmisch ritme, waaraan niets zich kan onttrekken. Gezien in het licht van de spiraal heeft U dus in feite dezelfde problematiek als wij, de dimensies verschillen alleen.

Ik geloof, dat dat niet juist is uitgedrukt. In de eerste plaats, ik heb er bij gezegd - het is geloof ik vastgelegd, twee keer vastgelegd dan kunt U dat in ieder geval nagaan - ik heb er bij gezegd: dat zijn theorieën. En die spiraaltheorie - die heb ik U ook als zodanig voorgehouden - men zégt dat dus, maar, je zou het ook zo kunnen zeggen. Ik heb geen last van die spiraal en bij mij is er dus geen herhaling van gelijksoortige impulsen of invloeden. Maar, ik kan mij voorstellen, dat ik op een punt kom, waar mijn persoonlijke ontwikkeling staakt. D.w.z. dat ik niet in staat ben om meer te aanvaarden van hetgeen ik ben en de relatie, die ik daardoor heb met het geheel rond mij. Op dát ogenblik zal voor mij inderdaad die spiraal weer optreden, omdat ik in de beperking tot mijzelf weer kom tot een vergelijking van mijn eigen ritme met de wereld buiten mij. En ik zal dan proberen, een aanpassing tussen die twee te vinden en dan krijg ik inderdaad die invloeden, die steeds weer terugkeren.

Elke wereld, waarmee wij kunnen communiceren, heeft dus een uniforme richting van de tijd?

Dat is niet geheel juist, maar het is wel zo, dat communicatie alleen dan mogelijk is, wanneer, op welke wijze danook, tijdelijke gelijklopendheid of gelijklopendheid van tijd en tijdrichting bereikt kan worden.

Maar er zijn dus zeer grote verschillen van tijd en er zijn bepaalde ontwikkelingen, waarbij de tijdsrichting eveneens verschillend is. Wanneer deze zich in Uw wereld manifesteren, worden ze echter over het algemeen als demonisch aangesproken. En dan is het natuurlijk een vraag - dat mogen we niet uit het oog verliezen - of hier dit tijdsconcept met al zijn eventuele gevolgen ook niet in wezen een concept is dat uit het besef van degene, die in die tijd leven, voortkomt. Ik geloof niet, dat we dat over het hoofd mogen zien.

x Wilt U dat nog eens zeggen?

- Waar het mij dus om gaat, is dit. Er zijn wezens, die in hun tijdsconcept en hun gerichtheid dus tegengesteld zijn aan b.v. Uw wereld en een groot gedeelte van wat ik dan mijn werelden pleeg te noemen. Maar, ik zeg erbij, Bij óns openbaart zich dit als een omkering in tijd. Het is echter de vraag, of die tijd reëel is. Is het niet in de eerste plaats een concept in degene, die leven in die andere tijdsequentie? En die door ons dus als hun tijd ontvangen wordt. Want we ontvangen een denkbeeld omtrent het Zijn en niet de werkelijkheid van hun zijn. Duidelijk? Ja.

x Ruimte en tijd zijn twee factoren van energie. Wordt het gebruik van deze energie gecompenseerd door de bewustwording, die bij gebruik van deze energie het gevolg is?

- Ik geloof niet, dat je het zo kunt stellen. Je kunt zeggen, dat tijd de factor is, die ontstaat, wanneer versnelling in ruimte optreedt, ofwel dus massa-energie toeneemt. Dat is dus voor Uw eigen stoffelijke wereld. We kunnen daarnaast zeggen, dat ons concept van tijd bepaald wordt door de wijze, waarop wij de ontwikkeling van onszelf en datgene, wat rond ons is, constateren. Wanneer wij ons daarvan losmaken, dan zullen wij zelf daardoor niet meer of niet minder energie bezitten, we zullen ook niet meer of niet minder energie verbruiken. De enige vraag is: Welke vorm zal de energie zich in óns manifesteren. En dan kun je dus zeggen, dat bepaalde energie, die in tijd - vergelijkend, zeer sterk vergelijkend - in tijd zich uitdrukt in trilling, in een verandering van concept plotseling wordt erkend als straling. Maar voor de kenbaarheid zijn de trilling én de straling nodig, de straling als originator van de trilling en de trilling als middel tot waarneming. Dat is een hele diepe, dus denk er maar even over na.

x Waarbij de trilling dan alleen maar mogelijk is in de stof?

- Die trilling is alleen mogelijk, wanneer de straling een andere waarde ontmoet, dat kan straling zijn, dat kan een veld zijn, dat kan dus elke factor zijn, het kan ook materie zijn. Want op het ogenblik, dat ik dus - en dat is geloof ik wel te bewijzen - een zogenaamde donkere wolk heb, die dus een eigen magnetisch veld heeft en ze wordt getroffen door een straling, dan ontstaat een vibratie, waardoor de donkere wolk haar geaardheid verandert en binnen die wolk zelfs de mogelijkheid ontstaat, dat sterrenmassa's zich ontwikkelen, zelfs in een praktisch uitgewerkt geheel als het nevelstelsel van de Melkweg. Ik dacht wel, dat het juist was.

x De laatste vraag: Kunt U de ideale verhouding geven polsslag-inademing-uitademing?

- Nou, ik kan ze niet geven, omdat ze niet voor iedereen gelijk is. Maar over het algemeen kunt U het volgende doen: U neemt gewoon Uw eigen pols, U kijkt, wanneer U dus gewoon inademt, hoeveel polsslagen dat duurt. U probeert vervolgens dit ritme aan te houden, zonder daar bij de uitademing in het begin bijzondere nadruk te geven. U zult ontdekken op een gegeven ogenblik: ik doe het eigenlijk te vlug. Dan vertraagt U dit, door Uw uitademing nu bewust gelijk lang te maken aan de inademing en wanneer het even kan, tussen uitademing en inademing een pauzefase te leggen. Dan zult U ontdekken op een gegeven ogenblik: hè ja, dat is een ritme, dat me ligt. Begint U dan met dit ademritme verder in te houden. U zult tot de conclusie komen, dat U daar op een gegeven ogenblik ook wel weer varianten in gaat maken, maar dat in dit ritme je heerlijk ontspannen voelt

Probeer dan lichamelijk te bewegen, begin maar gewoon met lopen, en het ademritme aan te houden en het te laten domineren over uw lichaamsbeweging. Op deze manier ontstaat langzaam maar zeker een soort synchroniteit tussen de opname van zuurstof, het gehele omzettingsproces plus de impulsen van het zenuwstelsel en als deze synchroniteit ontstaat, dan kan een maximum aan energie bereikt worden.

x Dat lijkt toch enigszins op wat Yoga-ademhaling voorschrijft.

- Inderdaad. In Yoga zit enorm veel, dat bruikbaar is. De hele kwestie is dit, hè. Wanneer je dus een tafeltje in elkaar wilt timmeren, hoef je geen meubelmakersleergang te volgen. Wanneer je dat een beetje zorgvuldig doet, gaat het zó wel. Het de regel, die ik U geef, kunt U dus zonder allehand ingewikkelde theorieën en al dat andere, gewoon uw eigen ritme vinden. En dat is een van de belangrijkste dingen. Want, wanneer U dan verder wilt gaan met filosofieën, de lotsverhouding in jezelf bepalen enz. enz. ja dan moet je met Yoga verder gaan. Maar yoga heeft één groot gevaar: ofwel je wordt een yogin, die zozeer gefascineerd wordt door de filosofie van de yoga, dat hij daardoor zijn eigen werkelijkheid een beetje te ver vergeet en dan geconfronteerd wordt met een wereld, die hij niet helemaal meer aan kan, ofwel het wordt een soort vermageringsgymnastiek voor dames en heren op leeftijd. En dat is ook niet de bedoeling. Daarom geef ik U dus een eenvoudige methode, die U elk voor zich wel eens kan proberen en waar verder helemaal geen verplichting aan vast zit. Oké?

x Ze zeggen wel eens, dat de mens bij zijn geboorte een aantal ademhalingen toegemeten krijgt. En wanneer die gedaan zijn, dan is gewoon de energie op en dan is het leven voorbij. Naarmate je sneller en gejaagder leeft, dus ook vlugger en oppervlakkiger ademt, ben je eerder thuis.

- Ja, dat zegt men wel. Maar dat is dan weer, omdat men zegt dus: de ademhaling is een uitwisseling van levenskracht. En wanneer dus de eigen levenskracht verbruikt is, dan kun je dat meten aan het aantal ademhalingen. In feite is dat niet geheel juist, omdat de levenskracht dus niet alleen maar een energie is van een hogere orde, maar voor een groot gedeelte ook van zuiver biologische orde is. En dat hangt dus samen o.m. met hartslag, de werking van de dwarsgestreepte spieren die dus een eigen spanning afgeven, zoals U weet. Het hangt verder af o.a. van de structuurvastheid van de neuronketenen, zenuwcellenketenen, al die dingen spelen een rol en die hebben met je levensduur ook te maken. En ze bepalen ook het slijtage-element. En dan zijn er nog heel veel andere dingen, daar kunnen we ontzettend ver op doorgaan, maar ik geloof niet, dat dat op het ogenblik zinvol is.

x U heeft gesteld, dat als je dat ritme gevonden hebt, je in minder tijd méér kunt gaan doen. Is het niet mogelijk, dat je in méér tijd minder gaat doen?

- Ik geloof, dat het inderdaad mogelijk is, dat je in meer tijd minder dingen gaat doen, waarvan U de overbodigheid hebt beseft. Dat lijkt me absoluut waar. Ik geloof dus, dat het gevolg van dit vinden van je eigen ritme is, het vinden van een zodanige kalmte, dat je je veel rationeler gaat bewegen, dat je veel rationeler gaat ageren en handelen. Dat je gaat zien, waar de overbodigheden liggen en waar het overbodig energieverbruik ligt. En dat opzichzelf is al een enorme winst natuurlijk.

x Maar is er dan niet het gevaar, dat je op een gegeven ogenblik een heleboel dingen overbodig gaat vinden?

- Voor de maatschappij ongetwijfeld. Voor de maatschappij is dat een gevaar. Want je komt op een gegeven ogenblik tot de conclusie, dat als je je bezighoudt met je eigen zorgen, je Peyton Place niet meer nodig hebt. En dat, als je naar je eigen gekke kop kijkt, Johnny en Rijk het er eigenlijk maar slecht afbrengen. Je gaat op een gegeven ogenblik zien, die dingen zijn alleen maar besteden van tijd. En wanneer ik dus die tijd beter kan gebruiken, is het nonsens om me daarmee bezig te houden.

En je gaat ook zeggen: het is eigenlijk onzin van, om allehand spijzen te eten, die enorm ingewikkeld zijn samengesteld. Niet dat ze niet lekker zijn, maar als je kijkt, hoeveel tijd er in gaat naar het genot, wat je ervan hebt, dan is het niet rationeel. Geef mij maar een zakkie friet. Ik geloof, dat we weer terugmoeten naar de vraag.

x Ik geloof, dat de fantasie de grootste hinderpaal is op de weg naar bewustwording, omdat de fantasie tenslotte een schijnwereld schept, die hindernissen schept op weg naar een zuiver natuurlijke ervaring.

- Dat is tot op zekere hoogte waar. Fantasie, zodra ze gebruikt wordt als vervanging voor de werkelijkheid, is het meest hinderlijke wat er bestaat voor de bewustwording. Maar fantasie, d.w.z. voorstellingsvermogen geeft ons gelijktijdig de mogelijkheid te zien, welke ontwikkelingen vanuit de werkelijkheid denkbaar zijn en op welke wijze we dus kunnen streven. Om het anders te zeggen: vooruitgang is alleen mogelijk dank zij de fantasie, die niet slechts uitgaat van de bestaande feiten en normen en zich ontwikkelingen daarvan kan voorstellen, die niet logisch zijn en die desalniettemin nagestreefd kunnen worden.

x Nu, mag ik nog even terugkomen op het voorbeeld van het pak dat U gaf. Of je het weefsel bekeek of dat je het pak als geheel nam. Maar neem nu eens aan: het medium brandt een flink gat in de revers van dat pak en wil daarom dat pak niet meer gaan gebruiken voor séances. Dus dat nu vertaald, zoals die Meester van Wijsheid het geheel bekijkt. Hoe moet dat nu opgevat worden.

- Nu, die Meester van Wijsheid zou waarschijnlijk zeggen: hoe eten, punt één. Want twee zal hij zeggen: wat is er belangrijk aan? Want de vergelijking had het niet over het pak van een medium, maar had het alleen vergelijkend over de concentratie, waarbij je vanuit een geheel een zeer klein detail van dat geheel afzonderlijk kunt gaan waarnemen, zonder dat het verband met het geheel voor dit detail verbroken wordt.

x Ja, ik wil er alleen maar mee uitdrukken, dat een detail soms bepalend kan zijn - tenminste in onze wereld - voor het geheel.

- Ongetwijfeld. Maar laten we daarbij niet vergeten, dat de nadruk, die de mens geeft aan details over het algemeen de mate overdreven is, dat het geheel in het geding komt. Het is zó, dat een koninkrijk verloren gaat, omdat er geen spijker is voor de hoef van de koning, van zijn paard natuurlijk, hè? Ja, zelfs werden niet beslagen in die tijd. Dat is allemaal denkbaar, dat weet ik. De schijnbaar onbelangrijke dingen zijn niet altijd onbelangrijk. Maar dat is helemaal niets bijzonders. Want wie bepaalt de volgorde van belangrijkheid? Dat doet de mens, met zijn denken. En zijn denken is niet gebaseerd op de feitelijkheden, maar op de wenselijkheden, die hij in zichzelf veronderstelt plus zijn behoefte, om zijn eigen meerwaardigheid ten aanzien van de wereld verder uit te drukken.

x Ja, en toch vind ik in al die redeneringen van vanavond ergens een onbegrijpelijke discrepantie tussen wat U nu het allemaal gezegd hebt en wat ik, in zekere zin, zeer bewonder, en b.v. mijn rapport of hoe je het noemen wilt, van de plannen van de Broederschap met de Wessac.

- Ja, dat kan ik begrijpen, dat U daar een discrepantie tussen vindt omdat U het verschil niet ziet tussen het werken van een bepaalde groep met een eigen tijdsbesef en daarnaast een erkenning misschien voor de hogere, van een ontwikkeling, die onvermijdelijk is, dus alles doen, om deze ontwikkeling aanvaardbaar te maken voor het besef, het bewustzijn, dat op aarde leeft. En U kijkt naar de feiten. Maar de feiten op zichzelf zijn onbelangrijk. Zij zijn slechts de uitdrukking van een innerlijke verandering, die noodzakelijk is en een besefsverandering betekent in feite een aanpassing, hopelijk een harmonische aanpassing, aan een grotere werkelijkheid, die achter al die feiten verborgen is.

x Ja, maar om te zeggen, dat het feit onbelangrijk is, vindt ik toch wel een beetje eigenaardig. Ik vind het nog altijd belangrijk, dat er zo min mogelijk kinderen met napalm worden bewerkt.

Dat is erg belangrijk, wanneer U uitgaat van uw eigen werelde wereld. Maar mag ik daar nu tegenoverstellen dus, wat de werelde wereld is? De werelde wereld, die bewerkt wordt met het idee van een kleine kinderwereld. Werelden wordt misschien betrouwd of verandert erdoor, maar het wordt niet onveranderd en gaat verder. Het is dus alleen in een vorm, wat geëerd is. Het is precies, wat U zegt: er wordt een gastje geëerd in een pak; en dat is dus weer niet zo belangrijk. Ik geloof, dat je een verschil moet maken tussen de maatstaven en belangrijkheden, zoals de mens die hanteert en de werkelijkheid. Ik meen, dat de maatstaven van de mens, hoe goed ook - want ik geloof, dat iedereen mens wel bij U moet protesteren tegen Vietnam, al is het niet om hetgeen, wat er gebeurt, maar om de mentaliteit, waaruit het gebeurt. Dus duidelijk maken, dat dit een besef is, dat niet meer bestaat, dat het een norm is, die niet kan bestaan voor een mens. Ik geloof, dat dat belangrijk is, het is een bewustwordingswestie. Maar op zichzelf, of dat nu gebeurt of niet, denkt U, dat het verschil uitmaakt? Als morgen deze hele wereld uit elkaar spat, denkt U dat het één iota verschil uitmaakt?

x Voor het geheel waarschijnlijk niet

- Ice

x Maar voor ons wél.

- En daarmee hebt U zelf dus gezegd, waar het verschil ligt. Voor U is het belangrijk, omdat U leeft in die mini-wereld. Voor een gewoon mens is een mier absoluut ongevaarlijk en een mierenleeuw is iets, nou ja, als hij hem toevallig ziet, 't is interessant, maar verder ook niet. Maar voor die mier, die daar loopt, is dat een monster, een levensgevaar. En het ligt er maar aan, hoe je het wilt zien. De mier zal zeggen: mierenleeuwen moeten er nooit zijn. De mens zegt: ach, die zijn nuttig, die houden het evenwicht in de natuur.

x Je hebt toch een aantal minkele maatschappelijke verplichtingen, waardoor je altijd binnen een bepaald efficiëntietijdperk komt te leven.

- Dat ben ik met U eens. Er is dus altijd een zeker gemeenschappelijk ritme noodzakelijk. Maar dit gemeenschappelijk ritme kan erg minimaal zijn, wanneer we dus niet uitgaan van een bureaucratistisch-technocratische opbouw, zoals die op het ogenblik in de wereld hand over hand toeneemt. Waarbij dus niet meer de mens de basis is van de maatschappij maar de maatschappij de heerser is, die de mens dwingt, als slaafs onderdaan op te treden. Ik geloof, dat de slaafsheid, die van de mens gevestigd wordt in de moderne maatschappij, volledig in tegenspraak is met hetgeen je als mens voor jezelf zou moeten verlangen. En dan kan dus de gemiddeldheid aanmerkelijk minder zijn ook in tijd en ruimte, dan U zich voorstelt.

Mag ik het daar dan even beetje bij gaan laten, vrienden? Dan wens ik U een goede knisgang en goeden avond.

... dat ik het daar dan moet be bij gaan laten, wat...
... loert er altijd bij onze bijkomst een improvisatie, wilt...
... worden geroep, waarop ik die hen opbeval?

... ruimte.

... Wanneer de vlam loest, loeft hij in tijd en ruimte,
... zonder te beseffen, dat deze vlamheid ook mijn werkdagheid een minnen
... betreffen.

De lullien het só zeggen:

Ik droom. In het Onbeschende is een zilveren amoëbe.

In deze amoëbe omvat alle sterrenstelsels

Ik droom. In ik zie, dat er geen tijd is

In loen zie ik, dat alles vlijdbonden is.

Want de beweging van het organisme van een amoëbe

Reguleren het totaal van veranderingen in al, wat zich leven noemt

Ik droom. Ik droom, dat de mens zegt:

Er is een ruimte, die ruimte is beperkt.

Zonder te weten, dat het alleen maar de levende functie is

Van een klein wezen, waarvan hij deel is

Van klein wezen, dat vreed afsteekt tegen een onbegrensdheid

Die je niet helemaal kunt overzien

Mitsdien is de hele kosmos alleen maar het kleinste

Van een amoëbe, die loeft in een druppel water van een grotere

Ik droom. En mijn dromen worden werkelijkheid, (wereld)

Want zie, ruimte en tijd versmelten met elkaar

Er is kracht, er is energie

En deze kracht en deze energie is méér dan een amoëbe

Is meer dan een duistere ruimte

Ze omvat alle dingen

Ze is als een echo van oneindigheden,

Die plotseling mij duidelijk maakt

Oneindigheid in mijn leven.

In levend uit oneindigheden tred ik terug weer

tot het zijn, dat zo beperkt is.

En ik voel het als een droom

Een droom, die gaat verdwijnen, wanneer de dag weer breekt

En 't licht in mij mij weer verbindt met al wat lichtend is.

Ik droom van ruimte en van tijd en spreek van eeuwigheden

Maar er is slechts één werkelijkheid: Dat, wat ik ben,

Dat, wat ik erken; dat, waarmee ik verbonden ben.

Ik ben; verbonden met het lijnde

... is mijn werkelijkheid

En slechts mijn dromen delend zijn in ruimte en in tijd

Edat ik dromend ga van 't een detail naar 't andere

Dat mijn wezen vormt

En eerst genormd

en langzamerhand beseffend, mijzelf verhef.

Zeggende: Ziet, ruimte en tijd zijn het spel van het beseff

Dat de eeuwigheid nog niet dragen kan.

Uwte vormgeving, zoals U merkt. Maar ik hoop, dat de gedachte
toer U aanvaardbaar is. Goeden avond.